

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-12879

[Total No. of Pages : 2

[6534]-301

B.Com. - II (SODL)

201 - I : BUSINESS COMMUNICATION - I
(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Solve following questions :

A) Fill in the blanks :

[6 × 1 = 6]

- i) Communication involves the exchange of _____
(feelings, emotion, ideas, activities)
- ii) Communication is derived from the _____
(English word, Marathi word, latin word, gujarati word)
- iii) Communication is both _____
(impression of face, elements and precision, art and science, sign and graph)
- iv) Soft skills refer to _____
(internal skills, personal skills, adjustment, choice)
- v) A positive attitude on the part of the _____
(good looking, good speaking, good listening, good convey)
- vi) A good resume can offer professional _____ to candidates.
(achieve, goal, success, career)

B) Write short answer any Three :

[3 × 2 = 6]

- i) Define the term Business Letters?
- ii) What is resume?
- iii) What is group discussion?
- iv) What is written communication.
- v) Define soft skills.

P.T.O.

Q2) Attempt any Four questions :

[4 × 5 = 20]

- a) Explain Elements of soft skills.
- b) What are the Principles of Communication.
- c) Explain any five Commandments of Good Listening.
- d) Explain Credit and Status Enquiry Letter.
- e) Explain Physical Appearance in business letters.
- f) Explain detail note on Non-Verbal communication.

Q3) Attempt any Three questions :

[3 × 6 = 18]

- a) Explain the essential or qualities of effective Communication
- b) Which points are considered in Interview Skills
- c) State the Principles of Communication
- d) State the main methods of Communication.
- e) Explain in details order letters

Q4) Attempt any Two questions :

[2 × 10 = 20]

- a) What are the Advantages of Written Communication?
- b) What are the Qualities or Essentials of Business letters?
- c) Which are the Elements of Soft skills?
- d) Write application to Assistant Manager, Success Industries, Mumbai for Accountant post.

Total No. of Questions :4]

SEAT No. :

PE13122

[6534]-302

[Total No. of Pages :4

S.Y. B.Com. (SODL)

202-I : CORPORATE ACCOUNTING-I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester- III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.**
- 2) Figures to the right indicate full marks.**
- 3) Use of simple calculator is permitted.**

Q1) A) Fill in the blanks/Choose the correct option. [6]

- a) Accounting Standard 5 deals with _____.
 - i) Valuation of Inventories
 - ii) Net Profit
 - iii) Prior Period Items
 - iv) Consolidated Accounts
- b) Profit earned before incorporation of a company is called _____.
 - i) Capital profit
 - ii) Revenue profit
 - iii) Operating profit
 - iv) Gross profit
- c) Schedule III of the Companies Act, 2013 relates to _____.
 - i) Valuation of shares
 - ii) Format of final accounts
 - iii) Audit
 - iv) Taxation
- d) Net Assets Method is used for _____.
 - i) Valuation of goodwill
 - ii) Valuation of shares
 - iii) Final accounts
 - iv) Cash flow statement

P.T.O.

- e) Accounting Standard 14 is related to_____.
- i) Fixed assets
 - ii) Amalgamation
 - iii) Revenue recognition
 - iv) Investments
- f) Fair Value Method considers _____and _____values.
- i) Cost and market
 - ii) Book and market
 - iii) Net asset and yield
 - iv) Capital and revenue

B) Answer any three of the following questions in short [6]

- a) What is an Accounting standard?
- b) What is meant by Profit Prior to Incorporation?
- c) What is Schedule III of Companies Act, 2013?
- d) What is Valuation of Shares?

Q2) Answer any five of the following questions in short [20]

- a) Explain the objectives of Accounting standards.
- b) Distinguish between incorporation and commencement of a company.
- c) Explain the basis of apportionment of expenses between pre and post incorporation period.
- d) What is Accounting Standard 10?
- e) Explain the need for valuation of shares.
- f) What are the contents of Company Final Accounts?

Q3) Attempt any three of the following

[18]

- a) Accounting Standard 5- Prior Period Items.
- b) A company was incorporated on 1st July 2023. It took over a running business from 1st April 2023.

The profit and Loss Account for the year ended 31st March 2024 showed a net profit of Rs. 1,20,000.

Additional information:

- Sales from April to June were Rs. 1,50,000 and from July to March were Rs. 4,50,000.
- Rent Rs. 36,000 per year (even throughout the year).
- Directors' remuneration Rs. 30,000 (Paid after incorporation).

you are required to calculate profit prior to and post incorporation and show treatment.

- c) Schedule III- Format of Balance sheet
- d) Net Assets Method of valuation of shares
- e) The Balance Sheet of ABC Ltd., showed the following:
 - Total Assets Rs. 10,00,000
 - External Liabilities Rs. 3,00,000
 - Preference Share Capital Rs. 2,00,000

Calculate the value per equity share assuming 50,000 equity shares.

Q4) Attempt any two of the following questions.

[20]

- a) Explain Accounting Standards 5 and 14 with practical examples.
- b) The following information relates to XYZ Ltd.:
 - Profit after tax Rs. 1,50,000
 - Equity Share Capital Rs. 10,00,000 (Rs. 10 each)
 - Normal rate of return 10%

Calculate the value of equity shares using Yield Method.

- c) The following Trial Balance was extracted from the books of ABC Ltd., as on 31st March 2024:

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Opening Stock	1,20,000	-
Purchases	6,50,000	-
Sales	-	9,00,000
Carriage Inwards	25,000	-
Wages	1,10,000	-
Salaries	80,000	-
Rent	40,000	-
Office Expenses	30,000	-
Depreciation	50,000	-
Interest on Debentures	20,000	-
Bad Debts	15,000	-
Provision for Doubtful Debts	-	10,000
Gross Profit b/d	-	1,50,000

Adjustments:

- 1) Closing Stock was valued at Rs. 1,60,000.
- 2) Salaries outstanding Rs. 10,000
- 3) Rent paid in advance Rs. 5,000
- 4) Create additional provision for doubtful debts Rs. 5,000.

Prepare Profit and Loss Statement of ABC Ltd., for the year ended 31st March 2024 as per Schedule III of the Companies Act, 2013.

- d) Explain the preparation of Company Final Accounts as per Schedule III of the Companies Act, 2013.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-13123

[Total No. of Pages : 4

[6534]-303

S.Y. B.Com (SODL)

ECONOMICS

203-I : Business Economics (Macro) - I
(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Fill in the Blanks :

[6 × 1 = 6]

- i) Macro Economics is Studied at the _____ level
 - a) Individual
 - b) Industry
 - c) Whole economy
 - d) Institution
- ii) _____ is a Method of Measuring National Income.
 - a) GDP
 - b) GNP
 - c) NNP
 - d) All of the above
- iii) The concept of the Investment Multiplier was Proposed by ____
 - a) Adam Smith
 - b) Marshall
 - c) J. M. Keynes
 - d) Ricardo
- iv) When Income Increases, Generally the Propensity to Save ____
 - a) Decreases
 - b) Remains Constant
 - c) Increases
 - d) Becomes zero
- v) Say's Law is related to the _____ economic Approach.
 - a) Keynesian
 - b) Neo-classical
 - c) Monetarist
 - d) Socialist
- vi) According to Keynes, the Cause of Economic Depression is ____
 - a) Overproduction
 - b) Inadequate aggregate demand
 - c) Increase in money supply
 - d) Fall in interest rate

P.T.O.

B) Answer any Three of the following questions in short : [3 × 2 = 6]

- i) What is Consumption Function?
- ii) What is Macro Economics?
- iii) What is Aggregate demand?
- iv) What is Per Capita Income?

Q2) Answer any Five of the following questions in short : [5 × 4 = 20]

- a) State the Importance of National Income.
- b) Explain the Nature of Macro Economics.
- c) Explain the Importance of the Investment Multiplier.
- d) State the Assumptions of J. B. Say's Law of Markets.
- e) Explain the Factors Affecting the Propensity to Consume.
- f) Explain Keynes' Criticism of the Classical Theory of Employment.
- g) Explain the Differences Between Macro Economics and Micro Economics.

Q3) Write notes on any Three of the following : [3 × 6 = 18]

- a) Principle of Effective Demand
- b) Two-sector Model
- c) State the Limitations of Macro Economics.
- d) Income Method
- e) Propensity to Save

Q4) Attempt any Two of the following questions : [2 × 10 = 20]

- a) Explain the J. M. Keynes' Theory of Employment.
- b) State the Scope and Importance of Macro Economics.
- c) What is Marginal Efficiency of Capital? State the Factors Affecting the Marginal Efficiency of Capital.
- d) Explain the Difficulties in Measuring National Income.

PE-13123

[6534]-303

S.Y. B.Com (SODL)

ECONOMICS

203-I : Business Economics (Macro) - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. [6 × 1 = 6]
- i) स्थूल अर्थशास्त्राचा अभ्यास पातळीवर केला जातो.
अ) व्यक्ती ब) उद्योग
क) संपूर्ण अर्थव्यवस्था ड) संस्था
- ii) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा मोजमाप प्रकार आहे.
अ) जी डी पी ब) जी एन पी
क) एन एन पी ड) वरील सर्व
- iii) गुंतवणूक गुणक ही संकल्पना यांनी मांडली.
अ) अँडम स्मिथ ब) मार्शल
क) जे. एस. केन्स ड) रिकार्डो
- iv) उत्पन्न वाढल्यास सामान्यतः बचत प्रवृत्ती
अ) घटते ब) स्थिर राहते
क) वाढते ड) शून्य होते
- v) से यांचा नियम अर्थशास्त्रीय दृष्टिकोनाशी संबंधित आहे.
अ) केन्सीय ब) नव-अभिजात
क) चलनवाद ड) समाजवादी
- vi) केन्स यांच्या मते आर्थिक मंदीचे कारण आहे.
अ) अति उत्पादन ब) अपुरी एकूण मागणी
क) चलन पुरवठा वाढ ड) व्याजदर घट
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. [3 × 2 = 6]
- i) उपभोग फलन म्हणजे काय?
- ii) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- iii) एकूण मागणी म्हणजे काय?
- iv) दरडोई उत्पन्न म्हणजे काय?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[5 × 4 = 20]

- अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाचे महत्त्व सांगा.
- ब) स्थूल अर्थशास्त्राचे स्वरूप सांगा.
- क) गुंतवणूक गुणाकाराचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ड) जे. बी. से च्या बाजार नियमाची गृहितके सांगा.
- इ) उपभोग प्रवृत्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- फ) सनातनवादी रोजगार सिद्धांतावरील केन्स ची समीक्षा स्पष्ट करा.
- य) स्थूल अर्थशास्त्र आणि सूक्ष्म अर्थशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

[3 × 6 = 18]

- अ) प्रवेग तत्व
- ब) द्वि क्षेत्रीय प्रतिमान
- क) स्थूल अर्थशास्त्राच्या मर्यादा सांगा.
- ड) उत्पन्न पद्धती
- इ) बचत प्रवृत्ती

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[2 × 10 = 20]

- अ) जे. एम. केन्स यांचा रोजगार सिद्धांत विशद करा.
- ब) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याप्ती व महत्त्व सांगा.
- क) भांडवलाच्या सीमांत लाभ क्षमता म्हणजे काय सांगून भांडवलाच्या सीमांत लाभ क्षमतेवर परिणाम करणारे घटक सांगा.
- ड) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनातील अडचणी स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-12880

[Total No. of Pages : 4

[6534]-304

S.Y. B.Com (SODL)

204-I : Business Management - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Attempt the following :

[6 × 1 = 6]

- i) Who is known for introducing the principles of administrative management?
 - a) F.W. Taylor
 - b) Peter Drucker
 - c) Henry Fayol
 - d) Mintzberg
- ii) What is term for the process of assigning tasks and authority to subordinates.
 - a) Centralization
 - b) Coordination
 - c) Delegation
 - d) Decentralization
- iii) Planning is a _____ process.
 - a) Intellectual
 - b) Continuous
 - c) Technical
 - d) none of the above
- iv) Delegation of Authority is _____.
 - a) Monopoly
 - b) Unity of direction
 - c) Fixing of responsibility
 - d) Unity of command
- v) The father of Scientific Management is _____.
 - a) F. W. Taylor
 - b) Henri Fayol
 - c) Henry Mintberg
 - d) Peter Drucker
- vi) What is the first step in the process of planning?
 - a) Evaluating outcomes
 - b) Setting objectives
 - c) Allocating resources
 - d) Monitoring progress

P.T.O.

B) Answer any Three of the following questions in short : [3 × 2 = 6]

- i) Define the term forecasting.
- ii) Explain any two needs of Management
- iii) Explain the definition of Planning.
- iv) Explain the concept of Authority.

Q2) Answer any Five of the following questions in short : [5 × 4 = 20]

- a) State the nature of Planning.
- b) Explain Henry Fayol's contribution to Management development.
- c) State the types of organization.
- d) Write a short note on teamwork.
- e) Write a short note on the importance of Staffing.
- f) Explain the Process of management.

Q3) Write notes on any Three of the following : [3 × 6 = 18]

- a) Explain the Process of organization.
- b) Explain the functions of management.
- c) Explain the Concept of Change Management.
- d) State the techniques of Forecasting
- e) State the limitation of planning.

Q4) Attempt any Two of the following questions : [2 × 10 = 20]

- a) Define "Management" and mention the importance of studying it.
- b) Explain in detail Techniques and Importance of Direction.
- c) State detail Concept of Sources and Methods of Recruitment

PE-12880

[6534]-304

S.Y. B.Com (SODL)

204-I : व्यवसाय व्यवस्थापन - I
(2019 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1)** अ) खालील प्रश्न सोडवा. [6 × 1 = 6]
- i) प्रशासकीय व्यवस्थापनाची तत्वे मांडण्यासाठी कोणाला ओळखले जाते.
अ) एफ डब्लू टेलर ब) पीटर ड्रुकर
क) हेन्री फियोल ड) मिंग्टझबर्ग
- ii) सहकाऱ्यांना कामे व अधिकार सोपवण्यासाठी कोणता शब्द आहे.
अ) केंद्रीकरण ब) समन्वय
क) अधिकार प्रदान ड) विकेंद्रीकरण
- iii) नियोजन ही प्रक्रिया आहे.
अ) बौद्धिक ब) सातत्याने चालणारी
क) तांत्रिक ड) वरील पैकी नाही
- iv) अधिकार प्रदान म्हणजे होय.
अ) एकाधिकार ब) निर्देशनातील एक वाक्यता
क) जबाबदाऱ्याचे निश्चितीकरण ड) आदेशातील एक वाक्यता
- v) शास्त्रीय व्यवस्थापनाचे जनक हे आहेत.
अ) एफ डब्लू टेलर ब) पीटर ड्रुकर
क) हेन्री फियोल ड) मिंग्टझबर्ग
- vi) नियोजन प्रक्रियेतील पहिली पायरी कोणती?
अ) निकालांचे मूल्यमापन ब) उद्दिष्टे निश्चित करणे
क) संसाधनांचे वाटप ड) प्रगतीवर लक्ष ठेवणे
- ब) खालील कोणतेही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या. [3 × 2 = 6]
- i) पूर्वानुमान या शब्दाची व्याख्या सांगा.
ii) व्यवस्थापनाच्या कोणत्याही दोन गरजा स्पष्ट करा.
iii) नियोजनाची व्याख्या स्पष्ट करा.
iv) अधिकार ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.

[5 × 4 = 20]

- अ) नियोजनाचे स्वरूप सांगा.
- ब) व्यवस्थापन विकासात हेन्री फेयोल यांचे योगदान स्पष्ट करा.
- क) संघटनेचे प्रकार सांगा.
- ड) संघकार्य यावर थोडक्यात टीप लिहा.
- इ) कर्मचारी भरतीचे महत्त्व यावर थोडक्यात टीप लिहा.
- फ) व्यवस्थापनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांवर टिपा लिहा.

[3 × 6 = 18]

- अ) संघटनेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ब) व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा.
- क) बदल व्यवस्थापनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ड) पूर्वानुमान तंत्रांचे वर्णन करा.
- इ) नियोजनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

[2 × 10 = 20]

- अ) व्यवस्थापनाची व्याख्या स्पष्ट करून त्याच्या अभ्यास करण्याचे महत्त्व सांगा.
- ब) निर्देशनाचे तंत्र आणि महत्त्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- क) भरतीच्या स्रोतांची आणि पद्धतींची संकल्पना सविस्तरपणे सांगा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-12881

[Total No. of Pages : 4

[6534]-305

S.Y. B.Com. (SODL)

COMPANY LAW

205-I : Elements of Company Law - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full Marks.

Q1) A) Fill in the blanks :

[6]

- i) The Companies Act came into existence in India on _____.
- ii) A company having only one member is called _____.
- iii) The Maximum number of members of a Private Company is _____.
- iv) Companies formed under a special Act of Parliament are called _____.
- v) Only _____ Company can publish a prospectus.
- vi) Shares are the _____ property of the shareholders.

B) Write the answers to any three of the following questions in short :

[6]

- i) What is Debenture?
- ii) What is Allotment of Shares?
- iii) What is Reserve Capital?
- iv) What is Ordinary Share?

P.T.O.

Q2) Write the answers to any five of the following questions : [20]

- a) Explain the features of a Company.
- b) Explain the advantages of a Public Company.
- c) Write the features of a sole Proprietorship Company.
- d) Removal of the veil from the Company.
- e) Explain the types of Share Capital.
- f) Write the advantages of Department Certificate.

Q3) Write any three notes from the following : [18]

- a) Audit report
- b) Sole proprietorship
- c) Promoter
- d) Self Prospects

Q4) Write the answers to any two of the following questions : [20]

- a) What is a Company? Explain in detail the different types of Companies.
- b) Explain in detail the different stages of formation of a Company.
- c) Explain in detail the difference between Memorandum of Association and articles of Association.

Total No. of Questions : 4]

PE-12881

[6534]-305

S.Y. B.Com. (SODL)

COMPANY LAW

205-I : Elements of Company Law - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
-

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. [6]

- i) भारतामध्ये कंपनी कायदा साली अस्तित्वात आला.
- ii) ज्या कंपनीमध्ये फक्त एकच सभासद असतो तिला असे म्हणतात.
- iii) खाजगी कंपनीची कमाल सभासद संख्या असते.
- iv) संसदेच्या विशेष कायद्यांतर्गत स्थापन झालेल्या कंपन्यांना असे म्हणतात.
- v) माहितीपत्रकात फक्त कंपनी प्रसिद्ध करू शकते.
- vi) भाग ही भागधारकांची मालमत्ता असते.

ब) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. [6]

- i) कर्जरोखे म्हणजे काय?
- ii) भाग वाटप म्हणजे काय?
- iii) राखीव भांडवल म्हणजे काय?
- iv) सामान्य भाग म्हणजे काय?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) कंपनीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) सार्वजनिक कंपनीचे फायदे स्पष्ट करा.
- क) एकल कंपनीची वैशिष्ट्ये लिहा.
- ड) कंपनीवरील पडदा बाजूला सारणे.
- इ) भाग भांडवलाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- फ) विभाग प्रमाणपत्राचे फायदे लिहा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

[18]

- अ) लेखापरीक्षणाचा अहवाल
- ब) एकल कंपनी
- क) प्रवर्तक
- ड) सेल्फ माहितीपत्रक

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) कंपनी म्हणजे काय? कंपनीचे विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) कंपनी स्थापनेतील विविध अवस्था सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) घटनापत्रक व नियमावली यातील फरक सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE12882

[Total No. of Pages : 4

[6534]-306

S.Y. B.Com. (SODL)

206 A -I : BUSINESS ADMINISTRATION-I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester-III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks:

[6×1=6]

- i) The liability of partner in Partnership Firm is _____.
 - a) Limited
 - b) Unlimited
 - c) Only for profit
- ii) _____ is the process of thinking about the activities required to achieve a desired goal.
 - a) Management
 - b) Organization
 - c) Planning
- iii) The task of promoting financial institutions is done by _____.
 - a) Government Promotor
 - b) Occasional Promotor
 - c) Financial Promotor
- iv) The components of the external environment that have regular or direct contact with the business are called _____ Environment.
 - a) Internal
 - b) External
 - c) Micro
- v) _____ is the acquisition of technology from external sources.
 - a) Stagflation
 - b) Technology
 - c) Technology transfer
- vi) _____ is the activity of informing, persuading and influencing the customers' purchase decisions.
 - a) Business Promotion
 - b) SWOT analysis
 - c) Project Planning

P.T.O.

- B) Answer any three of the following questions in short. **[3×2=6]**
- i) Define the term Management.
 - ii) State two forms of business organizations.
 - iii) What is Micro Environment and Macro Environment?
 - iv) What is Business Promotion?

Q2) Answer any five of the following questions in short. **[5×4=20]**

- a) Explain in detail Trade and Intermediaries in a trade.
- b) Explain in detail Administration and Essence of Administration.
- c) Explain in detail the important aspects of limited liability partnership.
- d) Explain in detail NGO.
- e) Write a short note on Internal Business Environment.
- f) Explain various types of promotional activities via marketing communication mix.

Q3) Write notes on any three of the following. **[3×6=18]**

- a) Aids to Trade
- b) Case Study of a Successful Entrepreneur
- c) Impact of New Policies on Business Administration
- d) Customers and Relationships
- e) Multinational Companies (MNCs)

Q4) Attempt any two of the following. **[2×10=20]**

- a) Explain in detail the concepts of Organization, Management and Administration.
- b) What is Entrepreneurship? Explain the Entrepreneurship skills and qualities required for an Entrepreneur.
- c) What is Business Environment? Explain in detail the constituents of Business Environment.

Total No. of Questions : 4]

PE12882

[6534]-306

S.Y. B.Com. (SODL)

206 A -I : BUSINESS ADMINISTRATION-I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester-III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70]

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा.

[6×1=6]

- i) भागीदारी संस्थेमध्ये भागीदारांची जबाबदारी ही असते.
अ) मर्यादित
ब) अमर्यादित
क) फक्त नफ्यासाठी
- ii) इच्छित ध्येय साध्य करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या क्रियांबद्दल विचार करण्याची ही एक प्रक्रिया आहे.
अ) व्यवस्थापन
ब) संघटन
क) नियोजन
- iii) वित्तीय संस्थांना प्रोत्साहन देण्याचे काम द्वारे केले जाते.
अ) शासन प्रवर्तक
ब) प्रासंगिक प्रवर्तक
क) वित्तीय प्रवर्तक
- iv) बाह्य पर्यावरणातील ज्या घटकांशी व्यवसायाचा नियमित किंवा प्रत्यक्ष संपर्क येतो, अशा घटकांना पर्यावरण असे म्हणतात.
अ) अंतर्गत
ब) बाह्य
क) सूक्ष्म
- v) हे बाह्य स्रोतांकडून तंत्रज्ञानाचे अधिग्रहण आहे.
अ) स्टॅगफ्लेशन
ब) तंत्रज्ञान
क) तंत्रज्ञान हस्तांतरण
- vi) ग्राहकांच्या खरेदीच्या निर्णयावर माहिती देणे, मन वळविणे आणि त्याचा प्रभाव पाडण्याची ही एक क्रिया आहे.
अ) व्यवसाय प्रवर्तन
ब) स्वॉट विश्लेषण
क) प्रकल्प नियोजन

ब) खालीलपैकी कोणत्याही 3 प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[3×2=6]

- i) व्यवस्थापन या संकल्पनेची व्याख्या द्या.
- ii) व्यवसाय संघटनेचे दोन प्रकार सांगा.
- iii) समग्र पर्यावरण व सूक्ष्म पर्यावरण म्हणजे काय?
- iv) व्यवसाय प्रवर्तन म्हणजे काय?

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही 5 प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[5×4=20]

- अ) व्यापार व व्यापारातील मध्यस्थ सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) प्रशासन व प्रशासनाचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) मर्यादित दायित्व भागीदारीचे महत्वाचे पैलू सविस्तर स्पष्ट करा.
- ड) एनजीओ सविस्तर स्पष्ट करा.
- इ) अंतर्गत व्यावसायिक पर्यावरणावर थोडक्यात टिप लिहा.
- फ) विपणन संदेशवहन मिश्र द्वारे प्रवर्तनात्मक क्रियांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही 3 टिपा लिहा.

[3×6=18]

- अ) व्यापाराची साधने
- ब) यशस्वी उद्योजकाचा घटना अभ्यास
- क) व्यवसाय प्रशासनावर नवीन धोरणांचा परिणाम
- ड) ग्राहक आणि नातेसंबंध
- इ) बहुराष्ट्रीय कंपन्या

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही 2 प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[2×10=20]

- अ) संघटन, व्यवस्थापन आणि प्रशासन या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) उद्योजकता म्हणजे काय? यशस्वी उद्योजक होण्यासाठी आवश्यक असणारे गुण व कौशल्य स्पष्ट करा.
- क) व्यावसायिक पर्यावरण म्हणजे काय? व्यावसायिक पर्यावरणाचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE12883

[6534]-307

[Total No. of Pages : 4

S.Y.B.Com. (SODL)

206B-I : BANKING AND FINANCE-I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester-III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks.

[6×1=6]

- i) Imperial Bank of India was nationalized on May 1955 and established as _____
 - a) State Bank of India
 - b) IDBI Bank
 - c) Bank of Maharashtra
 - d) Canara Bank
- ii) Banks whose headquarters are outside India and whose branches in India are controlled by the respective country are called _____
 - a) World Bank
 - b) International Bank
 - c) Administrative Bank
 - d) Foreign Bank
- iii) A bank that acts as a bank of banks is called a _____ bank.
 - a) State Bank
 - b) Central Bank
 - c) NABARD
 - d) Reserve Bank
- iv) Who regulates the District Central Cooperative Banks in India?
 - a) State Government
 - b) Central Government
 - c) SEBI
 - d) Reserve Bank of India
- v) When a cheque is not drawn, it is known as _____
 - a) Crossed cheque
 - b) Open cheque
 - c) Bearer cheque
 - d) Post-dated cheque
- vi) What is the meaning of KYC _____
 - a) Know your customers
 - b) Know your debtor
 - c) Understand your situation
 - d) Know your coordinator

P.T.O.

B) Write the answers to any three of the following questions briefly.

[3×2=6]

- i) Explain in short the concept of NABARD Bank.
- ii) What is Bank Rate?
- iii) Write any two characteristics of Private Banks.
- iv) What do you mean by Primary Land Development Bank?

Q2) Write a brief answer to any five of the following questions.

[5×4=20]

- a) State the difference between Scheduled Banks and Non-Scheduled Banks.
- b) State the need for a Central Bank.
- c) State the working of Foreign Banks.
- d) Explain the present Monetary System of India.
- e) Explain the disadvantages of the Lead Bank Scheme.
- f) Write the characteristics of Public Sector Banks.

Q3) Write any three notes from the following.

[3×6=18]

- a) Classification of Cooperative Banks
- b) Reverse Repo Rate
- c) Functions of State Bank of India
- d) Commercial Banks
- e) Objectives of Central Bank

Q4) Write the answers to any two of the following questions in detail. [2×10=20]

- a) Explain the role of banking in economic development.
- b) Explain the challenges faced by private banks in India.
- c) What do you mean by Regional Rural Banks? Explain the objectives and problems of these banks in detail.

Total No. of Questions : 4]

PE12883

[6534]-307

S.Y.B.Com. (SODL)

206B-I : BANKING AND FINANCE-I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester-III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70]

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा.

[6×1=6]

- i) इम्पिरियल बँक ऑफ इंडियाचे मे 1955 रोजी राष्ट्रीयीकरण करून स्थापना करण्यात आली.
अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) आयडीबीआय बँक
क) बँक ऑफ महाराष्ट्र ड) कॅनरा बँक
- ii) ज्या बँकांचे मुख्यालय भारताबाहेर आहे तसेच त्यांच्या भारतातील शाखांवर संबंधित देशाचे नियंत्रण असते अशा बँकांना म्हणतात.
अ) जागतिक बँक ब) आंतरराष्ट्रीय बँक
क) प्रशासकीय बँक ड) विदेशी बँक
- iii) बँकांची बँक म्हणून कार्य करणाऱ्या बँकेला बँक असे म्हणतात.
अ) स्टेट बँक ब) मध्यवर्ती बँक
क) नाबार्ड ड) रिझर्व बँक
- iv) भारतातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे नियमन कोण करते
अ) राज्य सरकार ब) केंद्र सरकार
क) सेबी ड) रिझर्व बँक ऑफ इंडिया
- v) जेव्हा एखादा धनादेश रेखांकित केला जात नाही तेव्हा तो म्हणून ओळखला जातो.
अ) रेखांकित धनादेश ब) खुला धनादेश
क) वाहक धनादेश ड) मुदतीची तारीख होऊन गेलेला धनादेश
- vi) केवायसीचा अर्थ काय आहे
अ) आपल्या ग्राहकांना जाणून घ्या ब) तुमचा ऋणको जाणून घ्या
क) आपली स्थिती समजणे ड) आपला समन्वयक जाणून घ्या

ब) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[3×2=6]

- i) नाबार्ड बँक ही संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ii) बँक दर म्हणजे काय?
- iii) खाजगी बँकांची दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- iv) प्राथमिक भूविकास बँक म्हणजे काय?

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[5×4=20]

- अ) अनुसूचित बँका आणि बिगर अनुसूचित बँका यामधील फरक सांगा.
- ब) मध्यवर्ती बँकेची आवश्यकता सांगा.
- क) विदेशी बँकांची कार्ये सांगा.
- ड) भारताची सध्याची चलन पद्धती स्पष्ट करा.
- इ) अग्रणी बँक योजनेचे दोष किंवा तोटे स्पष्ट करा.
- फ) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

[3×6=18]

- अ) सहकारी बँकांचे वर्गीकरण
- ब) रिर्व्हर्स रेपो रेट
- क) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ची कार्ये
- ड) व्यापारी बँका
- इ) मध्यवर्ती बँकेची उद्दिष्टे

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.

[2×10=20]

- अ) आर्थिक विकासातील बँक व्यवसायाची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) भारतातील खाजगी बँकांसमोरील आव्हाने स्पष्ट करा.
- क) प्रादेशिक ग्रामीण बँका म्हणजे काय? या बँकांची उद्दिष्टे आणि समस्या सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-13124

[Total No. of Pages : 3

[6534]-308

S.Y. B.Com. (SODL)

206E-I : COST AND WORKS ACCOUNTING - I (I)
(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Write the correct option in the blank : **[6 × 1 = 6]**

- i) The main function of cost accounting is reporting to _____.
 - a) Government
 - b) Management
 - c) Trade Unions
- ii) Prime cost+factory overheads = _____.
 - a) Works Cost
 - b) Cost of Production
 - c) Total Cost
- iii) _____ is responsible for the proper storage of material and maintenance of its records.
 - a) Production Manager
 - b) Purchase Manager
 - c) Storekeeper
- iv) _____ level lies below the minimum stock level.
 - a) Recorder
 - b) Danger
 - c) Average
- v) _____ is the unit of quantity of product, service or time in relation to which costs may be ascertained or expressed.
 - a) Cost center
 - b) Cost unit
 - c) Inventory control
- vi) _____ is not a non-cost item.
 - a) Dividend
 - b) Advertising
 - c) Income tax

P.T.O.

B) Write short answers to the following questions (any three) :

[3 × 2 = 6]

- i) What is costing?
- ii) What is prime cost?
- iii) What is purchase requisition?
- iv) Give definition of EOQ

Q2) Write answers to the following questions (any five)

[5 × 4 = 20]

- a) Describe the concept of inventory stock turnover ratio.
- b) Explain need of material control.
- c) What is Relevant and Irrelevant cost?
- d) Differentiate between Financial accounting and cost accounting.
- e) Calculate the prime cost of from the following :

Opening stock of raw materials	3,000
Purchases	60,000
Closing stock of raw materials	5,000
Wages	42,000
Carriage inwards	6,000
Carriage outwards	12,000
Direct expenses	4,000
Indirect expenses	6,000
Salaries	12,000

- f) The annual demand for a product is 6,400 units. Inventory carrying cost is Rs. 1.50 per unit per annum. If the cost of one procurement is Rs. 75, determine :
 - i) Economic Order Quantity
 - ii) No. of orders per year

Q3) Write notes on any three of the following :

[3 × 6 = 18]

- a) Advantages and disadvantages of costing.
- b) Types of Overheads.
- c) Functions of Purchase management.
- d) Different types of stock Levels.
- e) Perpetual Inventory System.

Q4) Attempt any two of the following questions :

[2 × 10 = 20]

- a) Describe the steps in Material Purchase procedure in details.
- b) What are the Methods and Techniques of costing.
- c) Explain the ABC analysis for material control.
- d) From the books of account of M/s sinoo Enterprises the following details have been extracted for the year ending 31st March 2025.

Particular	Amount
Stock in hand (01.04.2024)	
Raw Materials	25,500
Finished Goods	17,300
Stock in hand (31.03.2025)	
Raw Materials	26,200
Finished Goods	15,000
Purchases of Raw Materials	22,000
Work-in- progress (01.04.2024)	8,200
Work-in-progress (31.03.2025)	9,000
Sales of Finished goods	72,000
Direct wages	17,100
Non-productive wages	800
Stores	100
Office Expenses	3,000
Works Expenses	3,000
Selling & Distribution Expenses	4,200

Prepare Cost Sheet to show

- i) Prime cost
- ii) Works cost
- iii) Cost of production
- iv) Cost of Goods Sold
- v) Profit
- vi) Selling Price

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-12884

[Total No. of Pages : 4

[6534]-309

S.Y. B.Com. (SODL)

206G-I : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - I(I)

(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Fill in the blanks :

[6 × 1 = 6]

- i) _____ of the following is a function of an entrepreneur?
 - a) Only producing goods
 - b) Identifying new opportunities and setting up a business
 - c) Only taking advantage of government schemes
- ii) The Kakinada experiment is related to _____.
 - a) Scientific Research
 - b) Industrial revolution
 - c) Development of entrepreneurship
- iii) When a person starts a business based on their artistic skills, they are called a _____.
 - a) Internet entrepreneur
 - b) Social entrepreneur
 - c) Artistic entrepreneur
- iv) According to _____ can creativity be measured?
 - a) Prof. Guilford
 - b) Henry Fayol
 - c) Joseph Schumpeter
- v) _____ is considered an internet entrepreneur?
 - a) Someone who only runs offline businesses
 - b) Someone who uses the internet for business
 - c) Someone who is only involved in manufacturing

P.T.O.

vi) _____ of the following is an important principle of business ethics?

- a) Ignoring social responsibility
- b) Maintaining honesty and transparency
- c) Focusing only on profit-making and transparency

B) Answer any Three of the following questions in short : [3 × 2 = 6]

- i) What is an entrepreneur?
- ii) Explain the benefits of Internet entrepreneurs.
- iii) Mention the key elements of creativity.
- iv) What is a business goal?

Q2) Answer any Five of the following questions in short : [5 × 4 = 20]

- a) Explain the importance of entrepreneurship.
- b) State the reasons for the failure of an entrepreneur.
- c) Explain the process of production capacity.
- d) Clarify the objectives of corporate governance.
- e) Explain corporate social responsibility.
- f) State the causes of unemployment.

Q3) Write note on any Three of the following : [3 × 6 = 18]

- a) Qualities of an entrepreneur
- b) Internet entrepreneur
- c) Psychological barriers
- d) Economic goals
- e) Business ethics

Q4) Attempt any Two of the following questions : [2 × 10 = 20]

- a) Explain the concept of entrepreneurship and clarify the need for entrepreneurship.
- b) Define environmental entrepreneurship and explain its importance.
- c) Explain the factors that are beneficial for utilizing creativity.

Total No. of Questions : 4]

PE-12884

[6534]-309

S.Y. B.Com. (SODL)

206G-I : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - I(I)

(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा.

[6 × 1 = 6]

- i) उद्योजकाचे कोणते कार्य आहे?
अ) फक्त उत्पादन करणे
ब) नवीन संधी शोधणे आणि व्यवसाय उभारणे
क) केवळ सरकारी योजनांचा लाभ घेणे
- ii) काकीनाडा प्रयोग शी संबंधित आहे?
अ) वैज्ञानिक संशोधन
ब) औद्योगिक क्रांती
क) उद्योजकतेचा विकास
- iii) ज्यावेळी एखादी व्यक्ती स्वतःला अवगत असलेल्या कलेच्या आधारे एखादा उद्योग करते तेव्हा त्यास असे म्हणतात.
अ) इंटरनेट उद्योजक
ब) सामाजिक उद्योजक
क) कलात्मक उद्योजक
- iv) यांच्या मते सर्जनशीलता मोजता येते.
अ) प्रा. गिलफोर्ड
ब) हेनरी फेयॉल
क) जोसेफ शुम्पीटर
- v) इंटरनेट उद्योजक म्हणजे
अ) जे केवळ ऑफलाइन व्यवसाय चालवतात
ब) जे व्यवसायासाठी इंटरनेटचा वापर करतात
क) जे केवळ उत्पादन निर्मिती करतात

vi) व्यावसायिक नीतीचे एक महत्वाचे तत्त्व आहे?

- अ) सामाजिक जबाबदारी न पाळणे
- ब) प्रामाणिकपणा आणि पारदर्शकता ठेवणे
- क) केवळ नफा मिळवण्यावर लक्ष केंद्रित करणे

ब) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न थोडक्यात सोडवा.

[3 × 2 = 6]

- i) उद्योजक म्हणजे काय?
- ii) इंटरनेट उद्योजकांचे फायदे सांगा.
- iii) सर्जनशीलतेचे प्रधान घटक सांगा.
- iv) व्यावसायिक ध्येय म्हणजे काय?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

[5 × 4 = 20]

- अ) उद्योजकतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) उद्योजकाच्या अपयशाची कारणे सांगा.
- क) निर्मिती क्षमतेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- ड) कार्पोरेट गव्हर्नन्सची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- इ) व्यवसाय अंतर्गत सामाजिक जबाबदारी स्पष्ट करा.
- फ) बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा.

[3 × 6 = 18]

- अ) उद्योजकाचे गुण
- ब) इंटरनेट उद्योजक
- क) मानसशास्त्रीय अडथळे
- ड) आर्थिक ध्येय
- इ) व्यावसायिक नितीमत्ता

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

[2 × 10 = 20]

- अ) उद्योजकता संकल्पना स्पष्ट करून उद्योजकतेची गरज स्पष्ट करा.
- ब) पर्यावरणीय उद्योजकाचा अर्थ सांगून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- क) सर्जनशीलता वापरण्यासाठी फायदेशीर असणाऱ्या गोष्टी स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PE-12885

[Total No. of Pages : 4

[6534]-310

S.Y. B.Com. (SODL)

206K-I : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - I(I)
(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Fill in the Blanks :

[6 × 1 = 6]

- i) _____ is NOT the principle of Life Insurance Contract.
 - a) Principle of Utmost Goodfaith
 - b) Disclosure of Material Facts
 - c) Principle of Profitability
- ii) _____ Plan is a Non-traditional insurance plan.
 - a) Term Life Insurance
 - b) Whole-Life Insurance
 - c) Unit-Linked Insurance
- iii) Surrender Value of policy is always _____.
 - a) More than Policy Maturity Amount
 - b) Less than Policy Maturity Amount
 - c) Equal to Maturity Policy Amount
- iv) In _____ year the Indian Mercantile Insurance Ltd. setup the first company to transact all classes of General Insurance.
 - a) 1957
 - b) 1907
 - c) 1968
- v) LIC Act came into force from _____.
 - a) 1956
 - b) 1966
 - c) 1946

P.T.O.

- vi) Insurance Business is done with the help of _____.
a) Industrialist
b) Agent
c) National Actors

B) Answer any Three of the following questions in short : [3 × 2 = 6]

- i) What is Riders in Plan?
ii) What are the two stages of the claim system of insurance company?
iii) Define Hazard.
iv) Define Law

Q2) Answer any Five of the following questions in short : [5 × 4 = 20]

- a) What are the determinants of premium?
b) What are the requirements for settlement of Death Claims?
c) What is claim settlement?
d) What are the unfair practices?
e) Write a note on IRDA.
f) What is the Principle of Indemnity?

Q3) Write notes on any Three of the following : [3 × 6 = 18]

- a) Factors affecting Mortality
b) Nomination (Section 39)
c) Insurance Claim
d) Rights and Duties of Insurer
e) Functions of Agent

Q4) Attempt any Two of the following : [2 × 10 = 20]

- a) Explain the essentials of Valid Contract.
b) Explain in detail the procedure of taking a Life Insurance Policy.
c) Explain in detail the types of General Insurance.

Total No. of Questions : 4]

PE-12885

[6534]-310

S.Y. B.Com. (SODL)

206K-I : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - I(I)

(2019 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा.

[6 × 1 = 6]

- i) हे जीवन विमा कराराचे तत्त्व नाही.
अ) अत्यंत चांगल्या श्रद्धेचे तत्त्व
ब) भौतिक तथ्यांचे प्रकटीकरण
क) नफ्याचे तत्त्व
- ii) योजना ही एक अपारंपारिक विमा योजना आहे.
अ) टर्म लाइफ इन्शुरन्स
ब) होल-लाईफ इन्शुरन्स
क) युनिट-लिंकड इन्शुरन्स
- iii) पॉलिसीचे सरेंडर मूल्य नेहमीच असते.
अ) पॉलिसी मॅच्युरिटी रकमेपेक्षा जास्त
ब) पॉलिसी मॅच्युरिटी रकमेपेक्षा कमी
क) मॅच्युरिटी पॉलिसी रकमेच्या समान
- iv) वर्षात इंडियन मर्कटाइल इन्शुरन्स लिमिटेडने सर्व प्रकारच्या सामान्य विम्याचे व्यवहार करणारी पहिली कंपनी स्थापन केली.
अ) 1957
ब) 1907
क) 1968
- v) एलआयसी कायदा पासून लागू झाला.
अ) 1956
ब) 1966
क) 1946

vi) विमा व्यवसाय च्या मदतीने केला जातो.

अ) उद्योगपती

ब) एजंट

क) राष्ट्रीय अभिनेते

ब) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.

[3 × 2 = 6]

i) योजनेतील रायडर्स म्हणजे काय?

ii) विमा कंपनीच्या क्लेम सिस्टमचे दोन टप्पे कोणते आहेत?

iii) धोका परिभाषित करा.

iv) कायद्याची व्याख्या करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.

[5 × 4 = 20]

अ) प्रीमियमचे निर्धारक घटक काय आहेत?

ब) मृत्यू दाव्यांच्या पूर्ततेकरिता कोणत्या आवश्यकता आहेत?

क) दाव्याची पूर्तता म्हणजे काय?

ड) अनुचित पद्धती कोणत्या आहेत?

इ) आयआरडीए वर एक टीप लिहा.

फ) नुकसानभरपाईचे तत्त्व काय आहे?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा.

[3 × 6 = 18]

अ) मृत्युदरावर परिणाम करणारे घटक

ब) नामांकन (कलम 39)

क) विमा दावा

ड) विमा कंपनीचे अधिकार आणि कर्तव्ये

इ) एजंटची कार्ये

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[2 × 10 = 20]

अ) वैध कराराच्या आवश्यक अटी स्पष्ट करा.

ब) जीवन विमा पॉलिसी घेण्याची प्रक्रिया तपशीलवार स्पष्ट करा.

क) सामान्य विम्याचे प्रकार तपशीलवार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-13125

[Total No. of Pages : 4

[6534]-311

S.Y. B.Com (SODL)

ENVIRONMENT SCIENCE

AECC-I : Environmental Studies - I

(2019 Pattern) (Semester - III)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Attempt the following fill in the blanks : [4]

- i) Which of these day is celebrated in the form of 'World Environment Day' all around the world?
 - a) 5th July
 - b) 10th June
 - c) 20th October
 - d) 5th June
- ii) An extensive number of chains interlinked in an ecosystem forms a _____ together.
 - a) Food chain
 - b) Food web
 - c) Carbon cycle
 - d) Nitrogen cycle
- iii) Which of these are essential non-metallic minerals?
 - a) Coal, silica, clay, cement
 - b) Iron, copper, zinc
 - c) Gold, platinum, silver
 - d) None of the above
- iv) What is the estimated percentage of forest land that India should ideally have?
 - a) 15%
 - b) 50%
 - c) 44%
 - d) 33%

B) Answer any three of the following questions in shorts : [6]

- i) Write definition of environmental science.
- ii) Define food chain.
- iii) What is hydrological cycle.
- iv) What is biodiversity?

P.T.O.

Q2) Answer any three of the following questions :

[15]

- a) Discuss the multi disciplinary nature of environmental studies.
- b) Write a note on Desert Ecosystem.
- c) Describe functions of ecosystem.
- d) Write a short note on land degradation.
- e) Briefly explain the different levels of biodiversity.

Q3) Attempt any one of the following questions :

[10]

- a) Explain scope and importance of environmental studies.
- b) Discuss how water is used and over exploited.

PE-13125

[6534]-311

S.Y. B.Com (SODL)

पर्यावरण शास्त्र

AECC-I : पर्यावरण अभ्यास - I
(2019 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न 1)** अ) पुढील रिकाम्या जागा भरा. [4]

 - पुढीलपैकी कोणता दिवस जगभरात 'जागतिक पर्यावरण दिन' म्हणून साजरा केला जातो?
 - अ) 5 जुलै
 - ब) 10 जून
 - क) 20 ऑक्टोबर
 - ड) 5 जून
 - एका परिसंस्थेत एकमेकांशी जोडलेल्या मोठ्या संख्येने साखळ्या एकत्रितपणे तयार करतात.
 - अ) अन्न साखळी
 - ब) अन्न जाळे
 - क) कार्बन चक्र
 - ड) नायट्रोजन चक्र
 - पुढीलपैकी कोणते अत्यावश्यक अधातू खनिजे आहेत?
 - अ) कोळसा, सिलिका, चिकणमाती, सिमेंट
 - ब) लोह, तांबे, जस्त
 - क) सोने, प्लॅटिनम, चांदी
 - ड) वरिल पैकी नाही
 - भारतात किती टक्के क्षेत्र वनांखाली असायला हवे?
 - अ) 15%
 - ब) 50%
 - क) 44%
 - ड) 33%

ब) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. [6]

 - पर्यावरणशास्त्राची व्याख्या लिहा.
 - अन्नसाखळी स्पष्ट करा.
 - जलविज्ञान चक्र म्हणजे काय?
 - जैवविविधता म्हणजे काय?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[15]

- अ) पर्यावरणीय अभ्यासाच्या बहुविद्याशाखीय स्वरूपाची चर्चा करा.
- ब) बाळवंटिय परिसंस्था – टिप लिहा.
- क) परिसंस्थेचे कार्य स्पष्ट करा.
- ड) जमिनीच्या ज्हासावर टिप लिहा.
- इ) जैवविविधतेच्या वेगवेगळ्या पातळ्या (स्तर) थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

[10]

- अ) पर्यावरणीय अभ्यासाची व्याप्ती आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) पाण्याचा वापर आणि अतिरेक कसा केला जातो यावर चर्चा करा.

